

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden:

TASLAK

HAVA ARACI KİRALAMA USUL VE ESASLARI TALİMATI

(SHT KİRALAMA)

REV. 02

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu talimatın amacı, ticari hava taşıma işletmelerinin hava aracı kiralama ve kiraya verme işlemlerine yönelik asgari gereklilikleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu talimat, 2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununu ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında yetkilendirilen ticari hava taşıma işletmeleri ile Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına üye ülkelerin sivil havacılık otoriteleri tarafından işletme ruhsatı verilen yabancı ticari hava taşıma işletmelerini ve bu işletmelerde görevli personeli kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Talimat, 14/10/1983 tarihli ve 2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu talimatta yer alan;

a) Dry-lease: Şikago Konvansiyonununun 83 Bis maddesi kapsamında ICAO üyesi iki ülke arasında yetki devri anlaşması sonucu, hava aracının ekipsiz olarak kiracının işletme ruhsatı altında işletildiği kiralama anlaşmasını,

b) ECAC: Avrupa Sivil Havacılık Konferansını,

c) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,

ç) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,

d) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,

e) Kısa süreli kiralama: En fazla 3 güne kadar yapılan wet-lease kiralama operasyonunu,

f) Kiralama anlaşması: Bir ticari hava taşıma işletmesinin, mülkiyet intikali olmaksızın bir hava aracının ticari kontrolünü elde ettiği akdi düzenlemeyi,

g) Kiralayan: Bir hava aracını belirli bir dönem için, bedeli karşılığı kendi kullanıma alan ticari hava taşıma işletmesini,

ğ) Kiraya veren: Bir hava aracını belirli bir dönem için, bedeli karşılığı bir diğer ticari hava taşıma işletmesi kullanıma veren ticari hava taşıma işletmesini,

h) Wet-lease; Kiracının ticari kontrolü altında, kiracının havayolu kodu ve trafik hakları kullanılarak, hava aracının ekibi ile birlikte kiraya verenin işletme ruhsatı kapsamında işletildiği kiralama anlaşmasını,

ı) Yabancı işletme: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına üye Devletlerin sivil havacılık teşkilatları tarafından ICAO Ek 6'ya göre ruhsatlandırılan ve işletme ruhsatı geçerli olan ticari hava taşıma işletmelerini,

i) Yerli işletme: 01/06/2007 tarihli ve 26539 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliğine (SHY-6A) göre ruhsatlandırılan ve işletme ruhsatı geçerli olan ticari hava taşıma işletmelerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esas ve Usuller

Kiralama

MADDE 5 – (1) ICAO üyesi bir Devletin sivil havacılık teşkilatı tarafından uluslararası ticari hava taşımacılığı yapmak üzere ruhsatlandırılmış işletmeler belirli bir süre için filolarında bulunan hava araçlarını birbirlerine wet lease, dry lease veya kısa süreli olarak kiraya verebilirler.

(2) Wet lease ve kısa süreli kiralamalarda kira müddeti boyunca yapılan uçuş faaliyetlerinin teknik, operasyon ve diğer idari sorumlulukları hava aracını kiraya veren işletmeye, ticari sorumluluk ise hava aracını kiralayan işletmeye aittir. Bu hususlar kira anlaşmasında açıkça ifade edilir.

(3) İki işletme arasında imzalanan anlaşma bu Talimatın 6 ncı maddesine göre yürürlüğe girer.

(4) Finansal kiralama yolu ile yurda ithal edilerek Türk Sivil Hava Aracı Siciline kayıtlı bulunan hava araçlarının bir diğer işletmeye kiralanabilmesi için finansal kiralama anlaşmalarında hava aracının maliki tarafından kiralamaya müsaade edildiğinin belirtilmiş olması gereklidir. Finansal kiralama anlaşmalarında bu hususa ilişkin bir ifade yer almıyor ise, hava aracının malikinden müsaade yazısı alınması gereklidir.

(5) Yerli işletmelerin kendi aralarında veya yabancı işletmelere yapılan kısa süreli veya wet lease kiralamalarda kira müddeti boyunca yapılan uçuş faaliyetleri sırasında 2920 ve 5431 sayılı Kanunlar ve bu Kanunlara ilişkin yayımlanan mevzuat hükümlerinin uygulanmasından yerli işletmeler sorumludur. Bununla birlikte yabancı işletme sivil havacılık teşkilatı talebi doğrultusunda daha kısıtlayıcı olması koşuluyla yabancı işletme sivil havacılık teşkilatı mevzuatı kullanılabilir.

(6) Yabancı işletmeler tarafından yerli işletmelere kısa süreli veya wet lease kiralamalarda kira müddeti boyunca yapılan uçuş faaliyetleri sırasında hangi sivil havacılık teşkilatının mevzuatı daha kısıtlayıcı ise o kullanılır.

Kiralama anlaşmalarının yürürlüğe girmesi

MADDE 6 – (1) İşletmelerin yapacakları kiralama anlaşmaları;

a) İki yerli işletme tarafından imzalanan kısa süreli hava aracı kiralama anlaşması; Genel Müdürlüğe operasyonun başlamasından önce uçuş izni başvurusu sırasında bilgi verilerek yürürlüğe girer. Bu tür anlaşmalara ilişkin detaylı açıklamalar Ek-1’ de yer almaktadır.

b) Yerli işletmelerin yabancı işletmelere kısa süreli hava aracı kiraya verme anlaşması; Genel Müdürlüğe operasyonun başlamasından önce uçuş izni başvurusu sırasında bilgi verilerek yürürlüğe girer. Bu tür anlaşmalara ilişkin detaylı açıklamalar Ek-2’ de yer almaktadır.

c) Yerli işletmelerin yabancı işletmelerden kısa süreli hava aracı kiralama anlaşması; Genel Müdürlüğe operasyonun başlamasından önce uçuş izni başvurusu sırasında onay alınması ile yürürlüğe girer. Bu tür anlaşmalara ilişkin detaylı açıklamalar Ek-3’ te yer almaktadır.

ç) İki yerli işletme tarafından imzalanan wet lease hava aracı kiralama anlaşması; Genel Müdürlüğe operasyon başlama tarihinden önce yazılı bilgi verilerek yürürlüğe girer. Bu tür anlaşmalara ilişkin detaylı açıklamalar Ek-4’ de yer almaktadır.

d) Yerli işletmelerin yabancı işletmelere wet lease hava aracı kiraya verme anlaşması; Genel Müdürlüğe operasyon başlama tarihinden önce yazılı bilgi verilerek yürürlüğe girer. Bu tür anlaşmalara ilişkin detaylı açıklamalar Ek-5’ te yer almaktadır.

e) Yerli işletmelerin yabancı işletmelerden wet lease hava aracı kiralama anlaşması; Genel Müdürlüğün onayı ile yürürlüğe girer. Bu tür anlaşmalara ilişkin detaylı açıklamalar Ek-6' da yer almaktadır.

f) Yerli işletmelerin yabancı işletmelere dry lease hava aracı kiraya verme anlaşması; Genel Müdürlük ve yabancı sivil havacılık otoritesi arasında imzalanan ICAO 83 Bis yetki devri anlaşması ile yürürlüğe girer. Bu tür anlaşmalara ilişkin detaylı açıklamalar Ek-7' de yer almaktadır.

g) Yerli işletmelerin yabancı işletmelerden dry lease hava aracı kiralama anlaşması; Genel Müdürlük ve yabancı sivil havacılık otoritesi arasında imzalanan ICAO 83 Bis yetki devri anlaşması ile yürürlüğe girer. Bu tür anlaşmalara ilişkin detaylı açıklamalar Ek-8' da yer almaktadır.

Kiralama anlaşmalarının sona ermesi

MADDE 7 – (1) Yürürlüğe giren kiralama anlaşmaları;

- a) İmzalanan anlaşma süresinin dolması ve yenilenmemesi,
- b) İmzalanan anlaşma süresinin dolmasından önce iki işletmenin karşılıklı olarak anlaşmayı fesih etmesi,
- c) Yürürlükte bulunan mevzuat kapsamında Genel Müdürlük veya yabancı sivil havacılık otoritesi tarafından kiralama onayının ya da uçuş izninin iptal edilmesi,
- ç) Yerli işletmeye hava aracı kiralayan işletmenin uçuşlarının durdurulması, işletmelerden birinin işletme ruhsatının askıya alınması veya işletme ruhsatının iptal edilmesi,
- d) Yerli işletmeye hava aracını kiraya veren yabancı işletmenin SAFA programı kapsamında kara listeye alınması,
- e) Yerli işletme tarafından yabancı işletmeye dry lease hava aracı kiralanması durumunda yabancı işletmenin SAFA programı kapsamında kara listeye alınması ile sona erer.

(2) İşletmeler tarafından imzalanan wet lease ve dry lease kiralama anlaşmalarının sona erme tarihleri yazılı olarak Genel Müdürlüğe bildirilir.

Anlaşmazlıkların halli

MADDE 8 – (1) İşletmeler arasında meydana gelebilecek anlaşmazlıkların halli konusunda iki işletme tarafından imzalanan anlaşmada belirtilen şehrin mahkemeleri yetkilidir.

Kiralama operasyonlarında yolcuların haberdar edilmesi

MADDE 9 – (1) Yerli işleticiler tarafından wet lease veya kısa süreli kiralama yöntemiyle kiralanan hava araçları ile uçuş gerçekleştirecekse yolculara mümkün olan en kısa sürede ve her koşulda uçağa binilmeden önce fiili işletici hakkında bilgi verilmesi gereklidir. Bu konuda her türlü sorumluluk uçağı kiralayan işleticiye aittir.

Denetleme

MADDE 10 – (1) Yerli işletmelerin yabancı işletmelere wet lease hava aracı kiraya verme durumlarında operasyon süresine uygun olarak, gerek görülürse operasyon üssünde her 6 (altı) ayda bir Genel Müdürlük tarafından denetim gerçekleştirilir.

(2) Yerli işletmelerin yabancı işletmelerden wet lease hava aracı kiralama durumlarında wet lease kiralama operasyonunun onaylanmasını müteakip yabancı işletme, operasyon süresine uygun olarak gerek görülürse Genel Müdürlük tarafından denetlenir.

(3) Yerli işletmelerin yabancı işletmelere dry lease hava aracı kiraya verme durumlarında onay işlemlerinden önce yabancı işletme ana üssünde denetim gerçekleştirilir ve imzalanacak 83 bis yetki devri anlaşmasına uygun olarak Genel Müdürlük tarafından denetimler tekrarlanır.

(4) Yerli işletmelerin yabancı işletmelerden dry lease hava aracı kiralama durumlarında onay işlemlerinden önce yabancı işletme ana üssünde kiralanan hava aracına yönelik denetim gerçekleştirilir ve imzalanacak 83 bis yetki devri anlaşmasına uygun olarak Genel Müdürlük tarafından denetimler tekrarlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İdari Yaptırımlar ve Son Hükümler

İdari Yaptırımlar

MADDE 11 – (1) Bu talimatta belirtilen kurallara uymayanlara 2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 27 nci, 30 uncu, 141 inci ve 143 üncü maddelerinde belirtilen cezai hükümler uygulanır.

Geçiş Süreci

MADDE 12 – (1) Bu Talimatın yayımlanmasından önce Genel Müdürlük tarafından onaylanan kiralama anlaşmaları kira müddeti sonuna kadar geçerlidir. Daha önce onaylanarak yürürlüğe giren kiralama anlaşmalarının yenilenmesi bu Talimat hükümlerine göre yapılır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 13 – (1) Bu Talimatın yürürlüğe girmesi ile

- a) 22/1/2001 tarihli Hava Aracı Kiralama Usul ve Esasları Talimatı (SHT 120.95),
- b) 4/10/2005 tarihli ve B.11.0SHG.00.13.05.00-21672 sayılı Wet-lease Operasyonları Genelgesi,
- c) 26/3/2008 tarihli ve B.11.1.SHG.0.14.03.00-9999 sayılı Wet-Lease Genelgesi,
- ç) 24/9/2008 tarihli ve B.11.1.SHG.0.14.03.00-31186 sayılı Kısa Süreli Kiralamalar Genelgesi,
- d) 8/8/2011 tarihli ve B.11.1.SHG.0.14.03.00-1682-10652 sayılı Wet-lease izin talebi Genelgesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Talimat yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

EK-1

İki yerli işletme arasında gerçekleştirilecek kısa süreli hava aracı kiralama operasyonu

(1) Bu tür kiralama yapılabilmek için, aşağıda belirtilen koşulların sağlanmış olması gereklidir. Bu koşulların sağlanmış olması işletmelerin sorumluluğundadır;

a) Her iki işletmeye ait işletme ruhsatının geçerli olması gereklidir.

b) Operasyon sırasında kullanılacak olan hava araçlarının uçuşa elverişli durumda olması gereklidir.

c) Yerli işletmelerin kendi aralarında yapılan kısa süreli kiralamalarda, işletmelerin kira müddeti boyunca yapılan uçuş faaliyetleri sırasında 2920 ve 5431 sayılı Kanunlar ve bu Kanunlara ilişkin yayımlanan mevzuat hükümlerine uymaları zorunludur.

ç) Finansal kiralama yolu ile yurda ithal edilerek Türk Sivil Hava Aracı Siciline kayıtlı bulunan hava araçlarının bir diğer işletmeye kiralanabilmesi için finansal kiralama anlaşmalarında hava aracının maliki tarafından kiralamaya müsaade edildiğinin belirtilmiş olması gereklidir. Finansal kiralama anlaşmalarında bu hususa ilişkin bir ifade yer almıyor ise, hava aracının malikinden müsaade yazısı alınması gereklidir.

d) İki yerli işletme arasında kısa süreli hava aracı kiralama anlaşması imzalanması, anlaşma içerisinde; uçulacak parkurların, operasyon tarihlerinin, kiralanacak hava aracının tescil işaretinin, teknik ve operasyonel sorumluluk ile sigorta sorumluluklarının iki işletme arasında hangi şekilde dağıldığının ve diğer anlaşma şartlarının detaylı olarak yer alması gereklidir.

e) Türkiye AIP' si gereği Genel Müdürlüğe ıslak imzalı olarak geçerli sigorta sertifikalarının her iki işletmeyi kapsayacak şekilde önceden sunulmuş olması, her iki sigorta sertifikasındaki coğrafi limitlerin, operasyon yapılacak bölgeyi kapsamaması ve sigorta geçerlilik süresinin de operasyon tarihlerini kapsamaması gereklidir.

f) Kiralamaya taraf her iki işletme tarafından söz konusu sigorta sertifikalarının işletme filo yapısı, sigorta geçerlilik tarihi ve benzeri hususlarda güncelliğinin sürekli sağlanmış olması gerekmekte olup, anılan ıslak imzalı sigorta sertifikalarının en güncel hallerinin Genel Müdürlüğe sunulması gereklidir.

g) Kısa süreli hava aracı kiralama başvurularında; işletmeler tarafından gönderilen tüm belgelerin doğru, geçerli ve güncel olduğundan işletmelerin ilgili personeli, temsil-gözetim şirketleri personeli, havayolu işletmelerinin Sorumlu Müdürleri sorumludur.

(2) İki yerli işletme arasında imzalanan kısa süreli hava aracı kiralama operasyonları;

a) Operasyonun başlamasından önce uçuş izni başvurusu sırasında bilgi verilerek, Genel Müdürlükten onay alınmaksızın yürürlüğe girer.

b) İki yerli işletme arasında imzalanan kısa süreli hava aracı kiralama anlaşmaları uçuş izin başvuruları mesai saatleri içerisinde Genel Müdürlüğe, mesai saatleri dışında FIC' ye yapılır.

EK-2

Yerli işletmelerin yabancı işletmelere kısa süreli hava aracı kiraya verme operasyonu

(1) Bu tür kiralama için, aşağıda belirtilen koşulların sağlanmış olması gereklidir. Bu koşulların sağlanmış olması işletmelerin sorumluluğundadır;

a) Her iki işletmeye ait işletme ruhsatının geçerli olması ve yabancı işletmenin ICAO üyesi bir Devletin sivil havacılık teşkilatı tarafından ruhsatlandırılmış olması gereklidir.

b) Operasyon sırasında kullanılacak olan hava araçlarının uçuşa elverişli durumda olması gereklidir.

c) Finansal kiralama yolu ile yurda ithal edilerek Türk Sivil Hava Aracı Siciline kayıtlı bulunan hava araçlarının bir diğer işletmeye kiralanabilmesi için finansal kiralama anlaşmalarında hava aracının maliki tarafından kiralamaya müsaade edildiğinin belirtilmiş olması gereklidir. Finansal kiralama anlaşmalarında bu hususa ilişkin bir ifade yer almıyor ise, hava aracının malikinden müsaade yazısı alınması gereklidir.

ç) 2920 ve 5431 sayılı Kanunlar ve bu Kanunlar kapsamında yayınlanmış olan sivil havacılık mevzuatı kapsamında yerli işletmenin sorumluluklarını eksiksiz olarak yerine getirmesi gereklidir.

d) İki işletme arasında kısa süreli hava aracı kiralama anlaşması imzalanması, anlaşma içerisinde; uçulacak parkurların, operasyon tarihlerinin, kiralanacak hava aracının tescil işaretinin, teknik ve operasyonel sorumluluk ile sigorta sorumluluklarının iki işletme arasında hangi şekilde dağıldığının ve diğer anlaşma şartlarının detaylı olarak yer alması gereklidir.

e) Her iki işletmeye ait sigorta sertifikası ve bu sigorta sertifikalarında, yapılacak olan kısa süreli operasyon kapsamında anlaşma yapılan işletcinin unvanı ile ne şekilde anlaşma yapıldığı (Kiralayan veya Kiraya Veren olarak), kullanılacak hava aracının tescil işareti, hangi sorumlulukların sigorta kapsamı içerisinde olduğu, hangi sorumlulukların ise diğer işletcinin sigortası altında olduğunun ayrıntılı bir şekilde belirtilmesi gereklidir. Ayrıca, her iki sigorta sertifikasındaki coğrafi limitlerin, operasyon yapılacak bölgeyi kapsamaması ve sigorta geçerlilik süresinin de operasyon tarihlerini kapsamaması gereklidir.

f) Kısa süreli hava aracı kiralama başvurularında; işletmeler tarafından gönderilen tüm belgelerin doğru, geçerli ve güncel olduğundan işletmelerin ilgili personeli, temsil-gözetim şirketleri personeli, havayolu işletmelerinin Sorumlu Müdürleri sorumludur.

(2) Yerli işletmeler ile yabancı işletmeler arasında imzalanan kısa süreli hava aracı kiralama operasyonları;

a) Operasyonun başlamasından önce uçuş izni başvurusu sırasında bilgi verilerek, Genel Müdürlükten onay alınmaksızın yürürlüğe girer.

b) Yapılacak olan uçuş izni başvurusu Ek'inde;

- 1) Yabancı işletmeye ait geçerli işletme ruhsatı ve işletme şartlarının bir kopyası,
- 2) Uçuş izni için Genel Müdürlükçe gerek görülürse ilave bilgi ve belge talep edilebilir.
- 3) Yerli işletmeler ile yabancı işletmeler arasında imzalanan kısa süreli hava aracı kiralama anlaşmaları uçuş izin başvuruları; mesai saatleri içerisinde Genel Müdürlüğe, mesai saatleri dışında FIC' ye yapılır.

EK-3

Yerli işletmelerin yabancı işletmelerden kısa süreli hava aracı kiralama operasyonu

(1) Bu tür kiralamaların yapılabilmesi için:

a) Daha önceden izinlendirilmiş bir uçuş için, uçuşa elverişli bir hava aracının işletmenin kontrolü dışındaki sebeplerden dolayı uçuş yapamaz duruma gelmesi halinde, yerli işletmeler yabancı işletmelerin filolarında bulunan hava araçlarına yönelik kısa süreli kiralama başvurusu yapılabilecektir.

b) Kiraya veren yabancı işletmenin kiralanacak tipte hava aracını en az bir yıldır işletiyor olması gereklidir.

c) Kiralanacak hava aracı işletmesinin (kiraya veren) ECAC üyesi bir ülke tarafından ruhsatlandırılmış geçerli bir işletme ruhsatına ve kiralanacak hava aracının ise ICAO Ek 16 1.Cilt 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 11. Bölüm standartlarını sağlayan gürültü sertifikasına sahip olması gereklidir.

ç) İki işletici arasında kısa süreli hava aracı kiralama anlaşmasının imzalanması, anlaşma içerisinde; uçulacak parkurların, operasyon tarihlerinin, kiralanacak hava aracının tescil işaretinin, teknik ve operasyonel sorumluluk ile sigorta sorumluluklarının iki işletici arasında hangi şekilde dağıldığının ve diğer anlaşma şartlarının detaylı olarak yer alması gereklidir.

d) Her iki işleticiye ait sigorta sertifikası ve bu sigorta sertifikalarında, yapılacak olan kısa süreli operasyon kapsamında anlaşma yapılan işleticinin unvanı ile ne şekilde anlaşma yapıldığı (Kiralayan veya Kiraya Veren olarak), kullanılacak hava aracının tescil işareti, hangi sorumlulukların sigorta kapsamı içerisinde olduğu, hangi sorumlulukların ise diğer işleticinin sigortası altında olduğunun ayrıntılı bir şekilde belirtilmesi gereklidir. Ayrıca, her iki sigorta sertifikasındaki coğrafi limitlerin, operasyon yapılacak bölgeyi kapsamaması ve sigorta geçerlilik süresinin de operasyon tarihlerini kapsamaması gereklidir.

e) Yabancı işletmeler tarafından yerli işletmelere kısa süreli hava aracı kiralamalarında kira müddeti boyunca yapılan uçuş faaliyetleri sırasında hangi sivil havacılık teşkilatının mevzuatı daha kısıtlayıcı ise o kullanılır.

f) Kısa süreli hava aracı kiralama başvurularında; işletmeler tarafından gönderilen tüm belgelerin doğru, geçerli ve güncel olduğundan işletmelerin ilgili personeli, temsil-gözetim şirketleri personeli, havayolu işletmelerinin Sorumlu Müdürleri sorumludur.

(2) Yerli işletmelerin yabancı işletmelerden kısa süreli hava aracı kiralama anlaşmaları;

a) Operasyonun başlamasından önce Genel Müdürlükten uçuş izni başvurusu sırasında onay alınması ile yürürlüğe girer.

b) Yapılacak olan uçuş izni başvurusu Ek'inde;

1) Yerli işletme ile yabancı işletme arasında imzalanan kısa süreli hava aracı kiralama anlaşmasının bir kopyası,

2) Yabancı işletmeye ait geçerli işletme ruhsatı ve işletme şartlarının bir kopyası,

3) Kiralanacak hava aracının geçerli uçuşa elverişlilik, tescil ve gürültü sertifikasının kopyası,

4) Kiralama anlaşmasında belirtilen şartlar dâhilinde düzenlenmiş geçerli mali mesuliyet ve üçüncü şahıs mali mesuliyet sigorta sertifika suretleri,

5) Yerli işletmeler ile yabancı işletmeler arasında imzalanan kısa süreli hava aracı kiralama anlaşmaları uçuş izin başvuruları; mesai saatleri içerisinde Genel Müdürlüğe, mesai saatleri dışında FIC' ye yapılır.

EK-4

İki yerli işletme arasında gerçekleştirilecek wet lease hava aracı kiralama operasyonu

(1) Bu tür kiralama için, aşağıda belirtilen koşulların sağlanmış olması gereklidir. Bu koşulların sağlanmış olması işletmelerin sorumluluğundadır;

a) Her iki işletmeye ait işletme ruhsatının geçerli olması gereklidir.

b) Operasyon sırasında kullanılacak olan hava araçlarının uçuşa elverişli durumda olması gereklidir.

c) Yerli işletmelerin kendi aralarında yapılan wet-lease hava aracı kiralamalarında kira müddeti boyunca yapılan uçuş faaliyetleri sırasında 2920 ve 5431 sayılı Kanunlar ve bu Kanunlara ilişkin yayımlanan mevzuat hükümlerinin uygulanmasından işletmeler sorumludur.

ç) Finansal kiralama yolu ile yurda ithal edilerek Türk Sivil Hava Aracı Siciline kayıtlı bulunan hava araçlarının bir diğer işletmeye kiralanabilmesi için finansal kiralama anlaşmalarında hava aracının maliki tarafından kiralamaya müsaade edildiğinin belirtilmiş olması gereklidir. Finansal kiralama anlaşmalarında bu hususa ilişkin bir ifade yer almıyor ise, hava aracının malikinden müsaade yazısı alınması gereklidir.

d) İki yerli işletme arasında wet-lease hava aracı kiralama anlaşması imzalanması, anlaşma içerisinde; operasyon üssünün, uçulacak parkurların, operasyon tarihlerinin, kiralanacak hava aracının tescil işaretinin, teknik ve operasyonel sorumluluk ile sigorta sorumluluklarının iki işletme arasında hangi şekilde dağıldığının ve diğer anlaşma şartlarının detaylı olarak yer alması gereklidir.

e) Türkiye AIP' si gereği Genel Müdürlüğe ıslak imzalı olarak geçerli sigorta sertifikalarının her iki işletmeyi kapsayacak şekilde önceden sunulmuş olması, her iki sigorta sertifikasındaki coğrafi limitlerin, operasyon yapılacak bölgeyi kapsamaması ve sigorta geçerlilik süresinin de operasyon tarihlerini kapsamaması gereklidir.

f) Kiralamaya taraf her iki işletme tarafından söz konusu sigorta sertifikalarının işletme filo yapısı, sigorta geçerlilik tarihi ve benzeri hususlarda güncelliğinin sürekli sağlanmış olması gerekmekte olup, anılan ıslak imzalı sigorta sertifikalarının en güncel hallerinin Genel Müdürlüğe sunulması gereklidir.

g) Wet-lease hava aracı kiralama başvurularında; işletmeler tarafından gönderilen tüm belgelerin doğru, geçerli ve güncel olduğundan işletmelerin ilgili personeli, temsil-gözetim şirketleri personeli, havayolu işletmelerinin Sorumlu Müdürleri sorumludur.

(2) İki yerli işletme arasında imzalanan kısa süreli hava aracı kiralama operasyonları;

a) Operasyonun başlamasından önce Genel Müdürlüğe bilgi verilerek, Genel Müdürlükten onay alınmaksızın yürürlüğe girer.

b) Uçuş izni için Genel Müdürlükçe gerek görülürse ilave bilgi ve belge talep edilebilir.

(3) Operasyon bitişı veya iptaline ilişkin zaman kaybedilmeden operasyon@shgm.gov.tr adresine elektronik ortamda bilgi verilir.

EK-5

Yerli işletmelerin yabancı işletmelere wet lease hava aracı kiraya verme operasyonu

(1) Bu tür kiralama için, aşağıda belirtilen koşulların sağlanmış olması gereklidir. Bu koşulların sağlanmış olması işletmelerin sorumluluğundadır;

a) Her iki işletmeye ait işletme ruhsatının geçerli olması ve yabancı işletmenin ICAO üyesi bir Devletin sivil havacılık teşkilatı tarafından ruhsatlandırılmış olması gereklidir.

b) Operasyon sırasında kullanılacak olan hava araçlarının uçuşa elverişli durumda olması gereklidir.

c) Finansal kiralama yolu ile yurda ithal edilerek Türk Sivil Hava Aracı Siciline kayıtlı bulunan hava araçlarının bir diğer işletmeye kiralanabilmesi için finansal kiralama anlaşmalarında hava aracının maliki tarafından kiralamaya müsaade edildiğinin belirtilmiş olması gereklidir. Finansal kiralama anlaşmalarında bu hususa ilişkin bir ifade yer almıyor ise, hava aracının malikinden müsaade yazısı alınması gereklidir.

ç) Yerli işletmeler tarafından yabancı işletmelere wet lease hava aracı kiralamalarında kira müddeti boyunca yapılan uçuş faaliyetleri sırasında 2920 ve 5431 sayılı Kanunlar ve bu Kanunlara ilişkin yayımlanan mevzuat hükümlerinin uygulanmasından yerli işletmeler sorumludur. Bununla birlikte yabancı işletme sivil havacılık teşkilatı talebi doğrultusunda daha kısıtlayıcı olması koşuluyla yabancı işletme sivil havacılık teşkilatı mevzuatı kullanılabilir.

d) İki işletme arasında wet-lease hava aracı kiralama anlaşması imzalanması, anlaşma içerisinde; operasyon üssünün, uçulacak parkurların, operasyon tarihlerinin, kiralanacak hava aracının tescil işaretinin, teknik ve operasyonel sorumluluk ile sigorta sorumluluklarının iki işletme arasında hangi şekilde dağıldığının ve diğer anlaşma şartlarının detaylı olarak yer alması gereklidir.

e) Her iki işletmeye ait sigorta sertifikası ve bu sigorta sertifikalarında, yapılacak olan kısa süreli operasyon kapsamında anlaşma yapılan işletcinin unvanı ile ne şekilde anlaşma yapıldığı (Kiralayan veya Kiraya Veren olarak), kullanılacak hava aracının tescil işareti, hangi sorumlulukların sigorta kapsamı içerisinde olduğu, hangi sorumlulukların ise diğer işletcinin sigortası altında olduğunun ayrıntılı bir şekilde belirtilmesi gereklidir. Ayrıca, her iki sigorta sertifikasındaki coğrafi limitlerin, operasyon yapılacak bölgeyi kapsamaması ve sigorta geçerlilik süresinin de operasyon tarihlerini kapsamaması gereklidir.

f) Wet-lease hava aracı kiralama başvurularında; işletmeler tarafından gönderilen tüm belgelerin doğru, geçerli ve güncel olduğundan işletmelerin ilgili personeli, temsil-gözetim şirketleri personeli, havayolu işletmelerinin Sorumlu Müdürleri sorumludur.

(2) Yerli işletmeler tarafından yabancı işletmelere gerçekleştirilecek wet-lease hava aracı kiralama operasyonları;

a) Operasyonun başlamasından önce Genel Müdürlüğe yazılı bilgi verilerek, Genel Müdürlükten onay alınmaksızın yürürlüğe girer.

b) Yapılacak olan bilgilendirme yazısı Ek'inde;

1) Operasyon başlama ve bitiş tarihleri, Operasyon üssü ve operasyon yapılacak meydanların listesi belirtilmelidir. Operasyon sırasında yeni eklenen meydan olması durumunda meydan listesinin güncellenerek zaman kaybedilmeden operasyon@shgm.gov.tr adresine bilgi verilmesi gereklidir.

2) Yerli işletme ile yabancı işletme arasında imzalanan wet-lease hava aracı kiralama anlaşmasının bir kopyası,

(3) Operasyon bitişi veya iptaline ilişkin zaman kaybedilmeden operasyon@shgm.gov.tr adresine elektronik ortamda bilgi verilir.

EK-6

Yerli işletmelerin yabancı işletmelerden wet lease hava aracı kiralaması

(1) Bu tür anlaşmaların kiralamaların yapılabilmesi ve Genel Müdürlük tarafından onaylanabilmesi için:

a) Yerli ve yabancı işletmeye ait işletme ruhsatının geçerli olması ve yabancı işletmenin ICAO üyesi bir Devletin sivil havacılık teşkilatı tarafından ruhsatlandırılmış olması gereklidir.

b) Operasyon sırasında kullanılacak olan hava araçlarının uçuşa elverişli durumda olması gereklidir.

c) Yerli işletmelerin yabancı işletmelerden wet lease hava aracı kiralama anlaşması, Genel Müdürlük onay tarihinden itibaren en fazla 6 ayı kapsayacak şekilde düzenlenir.

ç) Kiraya veren yabancı işletmenin kiralanacak tipte hava aracını en az bir yıldır işletiyor olması gereklidir.

d) Yerli işletmeler, yabancı işletmelerin üçüncü bir taraftan wet-lease ile kiraladığı bir hava aracını kiralayamaz.

e) Genel Müdürlük tarafından ruhsatlandırılan işletmelerinin filosunda bulunan hava aracı sayısı, wet-lease olarak kiralanmış hava aracı sayısından az olamaz.

f) Yabancı işletmenin Genel Müdürlük tarafından ruhsatlandırılan işletmelere eşdeğer veya üzerinde emniyet standartlarını sağlaması gereklidir.

g) Genel Müdürlük gerekliliklerine göre uçağı kiraya veren yabancı işletmenin emniyet ve hukuksal sorumluluklarının hava aracını kiralayacak yerli işletme tarafından denetlenmesi ve denetleme raporunun Genel Müdürlüğe sunulması gereklidir.

ğ) Uçağı kiraya veren yabancı işletmenin işletme ruhsatında belirtildiğı üzere hava aracını ile birlikte teklif edilen kapasitenin imzalanana anlaşmada yer alması gereklidir.

h) Hava aracını kiraya veren yabancı işletme; işletme ruhsatında belirtilen tüm işlev ve sorumluluklarının devam etmesi kaydıyla, hava aracının işleticisi olarak kalacaktır. Hava aracının operasyonu, mürettebatın eğitimi ve yeterliliğı ile hava aracının bakımı ve benzeri tüm konularda sorumluluk, uçağı kiraya veren yabancı işletmeye aittir. Yerli işletme, sadece ticari sorumluluğı alır. Bu hükmün kira anlaşmasında açıkça belirtilmesi gereklidir.

ı) Kiralama anlaşmasında hava aracını kiraya veren yabancı işletmenin söz konusu hava aracını üçüncü şahıslara alt-kiralama yoluyla tahsis etmesine müsaade edilmeyecektir.

i) Hava aracını kiraya veren yabancı işletme operasyonun her detayından, uçuş ekibinin gerekli vasıf ve eğitimlerinden ve hava aracının bakımından sorumludur.

j) Söz konusu kiralama sözleşmesi kapsamındaki uçuş ekipleri, yabancı işletme tarafından istihdam edilecektir. Yabancı işletme, uçuş ekiplerinin ilgili uçak tipinde yeterli deneyime sahip olmalarını ve uçuş ekiplerinin yeterlilik seviyesini karşıladığını güvence altına alacaktır.

k) Kiralanması planlanan uçağın bakımı, EASA Part145 veya eşdeğer onaylı bir organizasyon tarafından yapılacaktır.

l) Kiralanması planlanan hava aracı, FAR 22, 23, 25, 27, 29 veya EASA CS-22, 23, 25, 27, 29 taşıma kategorisinde tasdik edilmiş olacaktır. Hava aracının standart bir uçuşa elverişlilik sertifikasına sahip olması ve bunun da ICAO Ek 8'e uygun olması gereklidir.

m) Kiralama anlaşmasında; yerli işletmenin kiralama dönemi boyunca Genel Müdürlük tarafından zorunlu kılınan eşdeğer emniyet standartlarının güvence altına alınmasını sağlamak amacıyla, yabancı işletmenin teknik ve operasyonel denetimlerini sürekli olarak yerli işletme tarafından yapılacağı güvence altına alacaktır. Ayrıca Genel Müdürlük tarafından istenen eşdeğer emniyet standartları ve hukuksal sorumlulukların karşılanmadığı veya kaybedildiğinin tespit edilmesi durumunda anlaşmanın iptal edileceği belirtilecektir.

n) Yerli işletmelerin yabancı işletmelerden wet lease hava aracı kiralama anlaşmasında, anlaşmanın Genel Müdürlük ve yabancı işletme sivil havacılık teşkilatı tarafından onaylanması sonucu yürürlüğe gireceğini belirten hüküm bulunması gereklidir.

o) Yabancı işletme sivil havacılık teşkilatından Genel Müdürlüğe hitaben; imzalanan anlaşma kapsamında yapılacak olan tüm operasyon sorumluluğunun yabancı işletmede olacağı ve bu süre içerisinde yabancı işletmenin teknik ve operasyonel gözetiminin kendileri tarafından ICAO kurallarına uygun olarak yapılacağını gösteren yazının Genel Müdürlüğe sunulması gereklidir.

ö) Yabancı işletme sivil havacılık teşkilatı tarafından tanzim edilen tüm belgelerin İngilizce olması gereklidir.

p) Planlanan operasyon başlama tarihinden asgari 90 gün önce Genel Müdürlüğe onay başvurusu yapılması gereklidir.

(2) Operasyon bitişi veya iptaline ilişkin zaman kaybedilmeden Genel Müdürlüğe yazılı ve operasyon@shgm.gov.tr adresine elektronik ortamda bilgi verilir.

EK-7

Yerli işletmelerin yabancı işletmelere dry lease hava aracı kiraya verme anlaşması

(1) Yerli işletmeler bu Ek'te yer alan koşulların sağlanması ve Genel Müdürlükten ön onay alınması sonucu ICAO üyesi bir Devletin sivil havacılık teşkilatı tarafından ruhsatlandırılmış yabancı bir işletmeye ticari hava taşımacılığında kullanılmak üzere filosunda bulunan bir hava aracını dry lease olarak kiralanmasına yönelik anlaşma imzalayabilir. Operasyon başlama tarihinden asgari 120 gün önce Genel Müdürlüğe bilgi verilmelidir.

(2) Yerli işletmelerin yabancı işletmelere dry lease hava aracı kiraya verme anlaşması, ICAO Circural 295'e uygun olarak Şikago Konvansiyonu 12, 30, 31 ve 32 (a) maddelerinde belirtilen tescil ülkesi olma yetki ve sorumluluklarının tamamının veya bir kısmının Genel Müdürlük tarafından yabancı sivil havacılık teşkilatına devredilebilmesine yönelik imzalanan ICAO 83 Bis yetki devri anlaşması ile yürürlüğe girer.

(3) ICAO 83 Bis yetki devri anlaşmasının imzalanmasına müteakip, hava aracı tescil sertifikası değiştirilmeden, yerli işletmenin işletme ruhsatından geçici olarak çıkarılır.

(4) Bu kapsamda;

a) Yerli ve yabancı işletmeye ait işletme ruhsatının geçerli olması ve yabancı işletmenin ICAO üyesi bir Devletin sivil havacılık teşkilatı tarafından ruhsatlandırılmış olması gereklidir.

b) Yerli ve yabancı işletme arasında yapılacak anlaşma içerisinde;

1) Kiralanacak olan uçağın anlaşma müddeti boyunca operasyon ve bakım sorumluluğunun yabancı işletmeye ait olacağı açık bir şekilde belirtilir.

2) Kiralanması planlanan uçağın bakımı, EASA Part145 veya eşdeğer onaylı bir organizasyon tarafından yapılacağı belirtilmesi gereklidir.

3) Kira müddeti boyunca yapılan uçuş faaliyetleri sırasında meydana gelebilecek olan kaza ve olaylar ile uçuşa elverişliliği etkileyen olaylar hakkında yerli ve yabancı işletme tarafından Genel Müdürlüğe 48 saat içinde bilgi verileceği ve daha sonra ayrıntılı teknik raporun sunulacağı belirtilmesi gereklidir.

(5) ICAO 83 Bis yetki devri anlaşması imzalanmasından önce, Genel Müdürlük tarafından yabancı işletmeye kiralanacak hava aracı tipine yönelik olarak operasyon ve bakım konularında yeterlilik denetimi gerçekleştirilir. Yapılan denetimde yabancı işletme yeterli bulunması durumunda yetki devri anlaşması imzalanır.

(6) Yetki devri anlaşmasının imzalanmasını müteakip yabancı işletme sivil havacılık teşkilatı ile anlaşmada belirtilen sürelerde kiralanacak uçağa yönelik değerlendirme toplantıları yapılır ve yabancı işletme ve hava aracı denetlenir.

(7) Yerli işletmenin başvurusu kapsamında ICAO 83 Bis yetki devri anlaşması ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren en fazla 12 ay süresince yapılır. Yetki devri anlaşmaları bitiş tarihinde önce iki ülke sivil havacılık teşkilatı arasında karşılıklı görüşme ile anlaşma uzatılır.

EK-8

Yerli işletmelerin yabancı işletmelerden dry lease hava aracı kiralama operasyonu

(1) Yerli işletmeler bu Ek'te yer alan koşulların sağlanması ve Genel Müdürlükten ön onay alınması sonucu ICAO üyesi bir Devletin sivil havacılık teşkilatı tarafından ruhsatlandırılmış yabancı bir işletmenin filosunda bulunan bir hava aracını ticari hava taşımacılığında kullanmak üzere dry lease olarak kiralamaya yönelik anlaşma imzalayabilir. Operasyon başlama tarihinden asgari 120 gün önce Genel Müdürlüğe ön onay için başvuru yapılmalıdır.

(2) Bu kapsamda;

a) Yerli ve yabancı işletmeye ait işletme ruhsatının geçerli olması ve yabancı işletmenin ICAO üyesi bir Devletin sivil havacılık teşkilatı tarafından ruhsatlandırılmış olması gereklidir.

b) Kiralanması planlanan hava aracı, FAR 22, 23, 25, 27, 29 veya EASA CS-22, 23, 25, 27, 29 taşıma kategorisinde tasdik edilmiş olacaktır. Hava aracının standart bir uçuşa elverişlilik sertifikasına sahip olması ve bunun da ICAO Ek 8'e uygun olması gereklidir.

c) Kiralanması planlanan hava aracı, SHT OPS 1 K ve L Bölümleri ile JAR 26 Genelgesi gerekliliklerini karşılaması gereklidir.

(3) ICAO 83 Bis yetki devri anlaşmasının imzalanmasından önce Genel Müdürlük tarafından hava aracını kiralayacak olan yerli işletmeye kiralanacak uçak tipine yönelik operasyon ve bakım konularında denetim yapılır.

(4) Yerli işletmelerin dry-lease hava aracı kiralamalarında kira müddeti boyunca yapılan uçuş faaliyetleri sırasında 2920 ve 5431 sayılı Kanunlar ve bu Kanunlara ilişkin yayımlanan mevzuat hükümlerinin uygulanmasından işletmeler sorumludur.

(5) ICAO 83 Bis yetki devri anlaşması imzalanmasından önce, Genel Müdürlük tarafından yabancı işletmeden kiralanacak hava aracına yönelik olarak denetim gerçekleştirilir. Yapılan denetimde kiralanacak hava aracının yeterli bulunması durumunda yetki devri anlaşması imzalanır.

(6) Yerli işletmelerin yabancı işletmelerden dry lease hava aracı kiralama anlaşması, ICAO Circular 295'e uygun olarak Şikago Konvansiyonu 12, 30, 31 ve 32 (a) maddelerinde belirtilen tescil ülkesi olma yetki ve sorumluluklarının tamamının veya bir kısmının yabancı sivil havacılık teşkilatı tarafından Genel Müdürlüğe devredilebilmesine yönelik imzalanan ICAO 83 Bis yetki devri anlaşması ile yürürlüğe girer.

(7) ICAO 83 Bis yetki devri anlaşmasının imzalanmasını müteakip, hava aracı tescil sertifikası değiştirilmeden hava aracı yabancı işletme, işletme ruhsatından çıkarılarak yerli işletmenin işletme ruhsatına eklenir.

(8) Yetki devri anlaşması imzalanmasını müteakip yabancı işletme sivil havacılık teşkilatı ile anlaşmada belirtilen sürelerde kiralanın uçağıa yönelik değerlendirme toplantıları yapılır.

(9) Yerli işletmenin başvurusu kapsamında ICAO 83 Bis yetki devri anlaşması ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren en fazla 12 ay süresince yapılır. Yetki devri anlaşmaları bitiş tarihinden önce iki ülke sivil havacılık teşkilatı arasında karşılıklı görüşme ile anlaşma uzatılır.